

Őrbottyáni Gyermeksziget

Bölcsőde

2162 Őrbottyán, Rákóczi Ferenc utca 87.

SZAKMAI PROGRAM

2021

" A gyermek világra nyitott lény: A simogatásra simogatással, a jókedvre jókedvvel, a tevékenységre tevékenységgel felel."

(Mérei Ferenc)

Készítette: Oláh Barbara
bölcsődevezető

**Jóváhagyta: Őrbottyán Város Önkormányzatának Képviselő –
testülete 56/2021. (IX.29.) határozatával**

Intézményi Információk

Intézmény neve:	Órbottyáni Gyermeksziget Bölcsőde
Intézmény székhelye:	2162 Órbottyán, Rákóczi Ferenc utca 87.
Fenntartó megnevezése:	Órbottyán Város Önkormányzata
Fenntartó székhelye:	2162 Órbottyán, Fő út 99.
Irányító szerve:	Órbottyán Város Önkormányzatának Képviselő- testülete
Irányító szerv székhelye:	2162 Órbottyán, Fő út 99.
Alapításának éve:	2021
Alaptevékenysége:	Bölcsődei ellátás

Államháztartási szakágazati besorolása: 889110 Bölcsődei ellátás

Alaptevékenységének kormányzati funkció szerinti megjelölése:

- Gyermek bölcsődében és mini bölcsődében történő ellátása (kormányzati funkciósám: 104031)
- Gyermekétkeztetés bölcsődében, fogyatékosok nappali intézményében (kormányzati funkciósám: 104035)
- Munkahelyi étkeztetés gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézményben (kormányzati funkciósám: 104036)

Ellátási terület: Órbottyán Város közigazgatási területe, valamint a környező települések

Férőhely: 48 fő

Elérhetőségek: **Címe:** 2162 Órbottyán, Rákóczi Ferenc utca 87.

E-mail: bolcsode@orbottyany.hu

orbottyanyibolcsode@gmail.com

Nyitvatartás: Munkanapokon 06:30 – 17:30

Szakmai program érvényessége: 2021 – 2026

Aktualizálása folyamatos

Kelt: Órbottyán, 2021. szeptember 29.

Tartalomjegyzék

Intézményi Információk	2
Tartalomjegyzék	3
Bevezetés	5
Órbottyán – ellátandó terület	5
Ellátandó célcsoport	5
Intézmény, épület bemutatása	5
Minőségpolitikánk	6
Pedagógiai hitvallásunk	6
Gyermekkép	6
Kisgyermeknevelő kép	7
Bölcsőde feladata	7
Ellátás igénybevételének módja, megszűnésének esetei	7
Étkezés	8
Humán erőforrás	8
Csapatépítő	9
Hagyományok, Programok	9
Jogszabályok, rendelkezések	9
Szakmai cél, feladat	10
Bölcsődei alapellátáson túli szolgáltatások	10
Sószoba	10
Időszakos gyermekfelügyelet	10
Szülő-gyermek konzultáció	11
Bölcsődei nevelés- gondozás alapprogramja	11

Szakmai felkészültség, továbbképzés	11
Bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei	11
Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végzők jogvédelme	14
Szülői jogok és kötelezettségek	14
Gyermei jogok	14
Személyes gondoskodást végzők jogai és kötelezettségei	15
Szülői érdekképviselői fórum	15
Tájékoztatási kötelezettség	15
Bölcsődei élet megszervezésének elvei	16
Gyermekcsoport szervezése, napirendje	16
Beszoktatás (Adaptáció)	16
Saját kisgyermeknevelő	16
Kapcsolattartás a szülőkkel	16
Bölcsődei nevelés-gondozás főbb helyzetei	17
Bölcsődei dokumentáció	19
Kapcsolati rendszerek	20
Mellékletek	21

Bevezetés

A szakmai program tartalmazza a szakmai tevékenységünk irányvonalait. Törekszünk a családi nevelés fontosságát előtérbe helyezve a gyermekek számára nyugodt, szeretetteljes, biztonságot nyújtó légkört biztosítani, melyben harmonikus fejlődésüket segíthetjük.

Örbottyán – ellátandó terület

Örbottyán Pest megyében a budapesti agglomeráció külső övezetében, a fővárostól mintegy 30 km-re található 7800 fő feletti lélekszámú város. A várost körülvevő települések Vácrátót, Csomád, Veresegyház. Településünk minden irányból jól megközelíthető. Örbottyán lakossága az agglomerációra jellemzően, népességét tekintve folyamatosan gyarapszik, elsősorban az ide letelepedni szándékozók miatt. A betelepedés kétirányú. Részben Budapestről költöznek ki a zöldövezetbe, akik elsősorban kertés házakat keresnek, építenek, részben pedig az ország keleti feléből költöznek a főváros közelébe.

Ellátandó célcsoport

Bölcsődénk örbottyáni lakcímmel rendelkező családok három éven aluli gyermekeinek gondozását, nevelését biztosítja a jogszabályi rendelkezésekkel összhangban. Szabad férőhely esetén a környező települések gyermekeit is fogadja intézményünk.

A gyermekek első intézményi szocializációs színtere a bölcsőde, amely befolyásolja társas kapcsolataikat, személyiségük alakulását, éppen ezért nagy a felelősségünk. Fontos, hogy minél nagyobb összhangot teremtsünk a családi és az intézményi, bölcsődei nevelés között.

Intézmény, épület bemutatása

Intézményünkben 2 gondozási egységben, 4 csoportszobában zajlik a gyermekek gondozása, nevelése. Bölcsődénk két bejárattal rendelkezik, az épületbe lépve egy közös előtérbe érkezünk, ahonnan megközelíthetőek a csoportszobák. A főbejárattal szemben található a tálalókonyhánk kiszolgáló egységeivel. Az előtérből nyílik az akadálymentes mosdó, kisgyermeknevelői szoba, gépészeti – raktározási helyiségünk, valamint a babakocsitároló.

Két gondozási egységünk 4 csoportszobából áll, egy – egy csoportszobánk közös átadóból, valamint fürdőből közelíthető meg. A gyermeköltöző- átadóban lehetőség van minden gyermek számára ruházatuk tárolására, valamint a szülőknek helyet biztosít gyermekük öltöztetésére. Az

átadóból a fürdőszobába érkezünk, ahol a gyermekek magasságának megfelelő tárgyi eszközök, mosdók, WC biztosítja a nyugodt gondozást és a segítik a gyermek önállósodási törekvéseit.

Csoportszobáink tágasak, nagy belmagassággal bírnak. Tárgyi felszereltségük a gyermekek életkorának, fejlettségi szintjének megfelelő. Játékeszközök tekintetében megtalálhatóak a konstruálás, a szerepjáték, az alkotójáték eszközei.

A gyermekek szabad levegőn való tartózkodása az udvari játék során valósul meg. Udvarunk mindkét egységből könnyen elérhető, csoportszobáink kertkapcsolatosak. Udvari játékaink telepített játékeszközökből és mobil játékeszközökből állnak.

Minőségpolitikánk

Célunk magas színvonalú napközbeni gyermekellátás biztosítása a bölcsőde keretein belül, a gyermekek egészséges fejlődésének segítése, a családi nevelés elsődlegessége mellett. Olyan nevelési szintér megvalósítása a cél, ahol a gyermekek egyéni fejlődési ütemének, életkori sajátosságainak megfelelő gondozást, nevelést tudunk biztosítani, valamint, ahol a kicsik szeretetteljes, élményekben gazdag légkörben tölthetik a mindennapjaikat. Nagy hangsúlyt szeretnénk fektetni a zenei kezdeményezésekre. Egy családbarát bölcsőde létrehozását szeretnénk megvalósítani, mely kielégíti a gyermekek, a szülők és a fenntartó igényeit, szükségleteit. A cél eléréséhez és megvalósításához a bölcsőde minden dolgozójának aktív részvétele szükséges, ezért fontos, hogy csapatban gondolkodva, egységesen végezzük feladatainkat.

Pedagógiai hitvallásunk

A gyermek szocializációjának elsődleges színtere a család. A családi nevelés kulcsfontosságú szerepet tölt be a gyermekek életében. A bölcsődei nevelés, gondozás ezt egészíti ki, annak érdekében, hogy testileg, lelkileg, érzelmileg és értelmileg egészségesen tudjanak fejlődni. Fontosnak tartjuk, hogy olyan derűs, nyugodt, szeretetteljes légkört teremtsünk meg, melyben ez teljes mértékben megvalósul.

Gyermekkép

"A gyermek olyan, mint egy pillangó a szélben. Néhány magasabbra tud repülni, mint mások, de mindegyik a legjobb tudása szerint repül. Miért is hasonlítanád össze őket? Mindegyik más. Mindegyik különleges. Mindegyik gyönyörű."

Minden gyermek egyedi és megismételhetetlen, személyiségük és igényeik eltérőek. Fejlődésüket együttesen határozza meg a genetikai adottság, családi háttér, valamint a környezeti hatások. Az első évek a legmeghatározóbbak az ember személyiségfejlődése során. Egyéni szükségleteik, képességeik felismerésével különleges bánásmóddal biztosítunk szeretetteljes gyermekkort a kicsik számára.

Kisgyermeknevelő kép

„A pedagógus feladata csak a vezetés, az útmutatás: ő csak segít, szolgál, míg a gyermek személyisége a maga erejénél fogva fejlődik, mert a gyermek maga cselekszik.” (Maria Montessori)

A gyermekek ebben az életszakaszukban olyan tudáshoz jutnak, olyan tapasztalatokat szereznek, melyeket későbbi éveik során használni fognak. Az intézményi nevelés, gondozás során a kisgyermeknevelő az, aki a gyermekek fejlődésében meghatározó szerepet tölt be, ezért az ő tevékenységének, magatartásának és beszédének példaértékűnek kell lennie a kicsik számára. Jól ismeri a gyermekek egyéniségét, életkori sajátosságait, ezáltal mindenki számára a legmegfelelőbb ellátást képes nyújtani. A kisgyermeknevelői hivatás nem csupán a gyermekek felé való elfogadást jelenti, hanem azt is, hogy képes a szülőkkel, családokkal partneri kapcsolatban együttműködni, a családi nevelés elsődlegességének tiszteletben tartásával.

Bölcsőde feladata

A bölcsőde szakmai munkáját a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben foglaltak szerint végzi, 20 hetes és 3 éves kor közötti gyermekek számára napközbeni ellátást, szakszerű nevelést, gondozást biztosít az egyéni sajátosságok figyelembevételével.

Ellátás igénybevételének módja, megszűnésének esetei

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 42/A. § (1) bekezdés c) pontja alapján ha a gyermek a harmadik életévét január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig, amennyiben szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig nevelhető, gondozható bölcsődei ellátás keretében, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani. A hivatkozott törvény 42/A. § (2) bekezdése értelmében, ha a gyermek 3. életévét

betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek 4. életévének betöltését követő augusztus 31-éig. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése alapján a bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

A bölcsődei ellátás igénybevétele a szülő írásos kérelme alapján történik. A gyermekek felvételéről, az ellátás igénybevételének lemondásáról, megszüntetéséről a Felvételi Szabályzat rendelkezik. A bölcsődei felvételi kérelmeket a bölcsődevezető saját hatáskörben bírálja el, eredményéről írásban értesíti a szülőt, törvényes képviselőt.

A bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét a fenntartó Önkormányzat rendeletben szabályozza, amelyről a szülő részletes tájékoztatást kap.

Étkezés

Bölcsődénkben egy tálalókonyha működik. Az étrendet szakképzett élelmészvezető állítja össze és véleményezi a bölcsődeorvos, aktuális étlapjaink a faliújságon megtekinthetők. Az egészséges életmód kialakításának alapvető kérdése az egészséges táplálkozás. Az étrend összeállításakor figyelembe vesszük a gyermekek ajánlott napi energia- és tápanyag szükségleteit. A kulturált étkezés feltételeinek megteremtése, az esztétikai tálalás, önálló étkezési törekvés támogatása mind hatással van a kisgyerekek étkezésére.

Diétás étkezést is tudunk biztosítani a kicsik számára.

Humán erőforrás

A bölcsőde személyi állománya:

- 1 fő bölcsődevezető
- 8 fő kisgyermeknevelő
- 2 fő bölcsődei dajka
- 2 fő konyhai alkalmazott

A gyermekek nevelését, gondozását szakképzett kisgyermeknevelők végzik. Az intézmény és a gyermekek környezetének tisztaságáért, az előkészítő munkák elvégzéséért a technikai személyzet felel. A minőségi szakmai munka eléréséhez elengedhetetlen a jó munkahelyi légkör megteremtése, ezért különféle csapatépítő programok szervezése a cél.

Csapatépítés

A minőségi munka, kimagasló gyermekellátás akkor tud teljesülni, ha a dolgozóknak közesek a céljaik és csapatként tudnak együtt dolgozni, hiszen minden munkaerőnek fontos feladata van. Ennek érdekében különféle csapatépítő, közösség erősítő programok szervezése a cél.

Hagyományok, programok

A bölcsődei életet színesebbé és nyitottabbá teszi az évszakokhoz, ünnepekhez kapcsolódó különféle programok szervezése a gyermekek és a családok részére. Már egészen kicsi kortól fontos az ünnepekről való méltó megemlékezés, a néphagyományok, szokások megismerése. A gyermekek számára különböző aktív programok rendezése, mint például szüreti mulatság, Márton napi mulatság, Mikulás várás, húsvéti csokitojás keresés, Föld napi virágültetés, zenei bábelőadások.

A gyermekprogramok mellett a családi programokra is nagy hangsúlyt fektetünk, ilyen például az Anyák napja, Apák napja, gyermeknap, ballagás, tökfáragás, Adventi délután, hiszen ezek a közös rendezvények segítik a jó kapcsolatok kialakítását, fenntartását, élményt nyújtanak egyaránt a szülők és a dolgozók számára, valamint segítik a családi nevelést, a gyermekek fejlődését.

Jogszabályok, rendelkezések

Bölcsődénk a mindenkorai törvényi előírásoknak, szakmai útmutatóknak megfelelően végzi munkáját.

A legfontosabb jogszabályok, szakmai iránymutatások:

- A bölcsődei nevelés- gondozás szakmai szabályai, Módszertani levelek
- 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti és gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladataitól és működésük feltételeiről
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról
- 257/2000. (XII. 26) Korm. rendelet a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- 9/2000. (VIII.4.) SZCSM rendelet a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról

- 235/1997. (XII.17.) Korm. rendelet a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról
- 25/2017. (X. 18.) EMMI rendelet a vezetői megbízással rendelkező szociális szolgáltatást nyújtó személyek vezetőképzéséről
- 37/2014. (IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás - egészségügyi előírásokról
- Órbottyán Város Önkormányzat Képviselő-testületének 10/2021. (IX.29.) önkormányzati rendelete a bölcsődei ellátásról, a szolgáltatás igénybevételének feltételeiről, valamint a fizetendő térítési díjakról

Szakmai cél, feladat

Bölcsődénk **célja**, hogy a szülőkkel együttműködve a családi nevelést kiegészítve, támogatva egy olyan szeretetteljes biztonságot nyújtó ellátást biztosítson, mely a gyermekek egyéni igényeihez igazodik és melyben a kicsik is kiteljesedhetnek.

Intézményünk **feladata**, hogy megteremtse az ellátás jó szervezetségét, biztosítsa a tárgyi és személyi feltételeket. Kiemelkedő feladata a szülői kompetencia erősítése, segítése. Meghatározó szerepe van ebben a kisgyermeknevelőnek, aki képes a szülőkkel egy olyan partneri kapcsolat kialakítására, melyben a kölcsönösségen alapuló együttműködés működhet.

Bölcsődei alapellátáson túli szolgáltatások

Későbbi terveink között szerepel olyan bölcsődei alapellátáson túli szolgáltatások kialakítása, mellyel szintén segíthetjük, támogathatjuk a családokat. Szolgáltatásainkat Órbottyán Város Önkormányzatának Képviselő-testülete által jóváhagyott térítési díj ellenében szeretnénk megszervezni.

– Sószoza

Délelőtti napirendbe építve bölcsődés csoportjaink kiscsoportosan kisgyermeknevelőkkel vennék igénybe. Emellett nyitvatartási időben szolgáltatásként is szeretnénk a családoknak kínálni a sószoza használatának lehetőségét.

– Időszakos gyermekfelügyelet

Terveink szerint üres férőhely esetén az alapellátásban részt vevő csoportokban, integráltan valósulna meg. Segítenénk a családokat azzal, hogy amíg a szülő halaszthatatlan ügyeit intézi, gyermeke szakemberek felügyelet mellett biztonságban van.

– Szülő- gyermek konzultáció

A konzultáció keretein belül konzulens szakember nyújtana segítséget a családoknak, olyan felmerülő problémákban, – evési, alvási gondok, kommunikációk nehézségek, viselkedési problémák - melyben a szülő nehézségeket tapasztal.

– Játszócsoport

Terveink között szerepel egy külön játszócsoport kialakítása, ahol a gyermekek szüleikkel vagy hozzátartozóikkal a délelőtti órákban közösen játszhatnak. A játszócsoport lehetőséget teremt arra, hogy a szülő és gyermeke kedvező körülmények között játszhasson együtt, a gyermekek barátkozhassanak egymással, a szülők beszélgethessenek, tapasztalatokat cseréljenek, tanácsot, segítséget kérjenek a kisgyermeknevelőtől.

Bölcsődei nevelés-gondozás alapprogramja

A gyermekek napközbeni ellátásának a célja, hogy a kisgyermek egyéni, életkori sajátosságaihoz igazodva, rugalmas, magas színvonalú ellátást biztosítson. A családi nevelés elsődlegességét szem előtt tartva együttműködő, szeretetteljes, gyermekközpontú bölcsődei élet megteremtése a cél.

Szakmai felkészültség, továbbképzés

A magas színvonalú szakmai munka akkor tud megvalósulni, ha a gyermekek gondozását, nevelését végző szakemberek folyamatosan bővítik tudásukat, továbbképzik magukat.

A Gyvt. 104. § (1) bekezdés f) pontja alapján a szakemberek képzéséről, továbbképzéséről a fenntartó köteles gondoskodni. A személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet alapján a személyes gondoskodást végző személy folyamatos szakmai továbbképzésben köteles részt venni. Az SzCsM rendelet alapján egy továbbképzési időszakban (négy éves képzési ciklus) felsőfokú végzettség esetén 80, egyéb szakképesítés esetén 60 továbbképzési pontot kell megszerezni.

Bölcsődei nevelés-gondozás alapelvei

A CSALÁD RENDSZERSZEMLELETŰ MEGKÖZELÍTÉSE

A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet

kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.

A KORAGYERMEKKORI INTERVENCIÓS SZEMLÉLET BEFOGADÁSA

A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelő feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.

A CSALÁDI NEVELÉS ELSŐDLEGES TISZTELETE

A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében fontos a szülők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, szolgáltató életébe.

A KISGYERMEKI SZEMÉLYISÉG TISZTELETE

A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelés a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, szociális és kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Figyelmet kell fordítani az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségekre iránti tolerancia kialakítására.

A KISGYERMEKNEVELŐ SZEMÉLYISÉGÉNEK MEGHATÁROZÓ SZEREPE

A bölcsődei nevelésben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelő felelős a szakmai tudása szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciái fejlesztéséért.

A BIZTONSÁG ÉS A STABILITÁS MEGTEREMTÉSE

A kisgyermek egyéni igényeitől függő bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe, szolgáltatóhoz történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elveszett biztonságának újrateremtésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő”-rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához. A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét. A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

FOKOZATOSSÁG MEGVALÓSÍTÁSA

A fokozatosságnak a bölcsődei nevelés minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a szokások kialakulását.

EGYÉNI BÁNÁSMÓD ÉRVÉNYESÍTÉSE

A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empatikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésben figyelembe kell venni a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek. Ezért fontos, hogy a bölcsődei ellátást nyújtó intézménybe járó kisgyermek mindegyike egyéni szükségleteihez igazodó mértékben részesüljön érzelmi biztonságot nyújtó gondoskodásban és támogatásban.

GONDOZÁSI HELYZETEK KIEMELT JELENTŐSÉGE

A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei. A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológias szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének

feltételeit. A professzionális gondozás hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere.

A GYERMEKI KOMPETENCIAKÉSZTETÉS TÁMOGATÁSA

A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésben. Biztosítani kell annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segíteni kell önálló kezdeményezéseit, megteremtve ezáltal az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.

Az igénybevevők és a személyes gondoskodást végzők jogvédelme

Intézményünkben alapvető feladat a gyermekek, szülők és a személyes gondoskodást végzők jogainak védelme. A Gyvt. 35. § alapján a bölcsődei ellátásban részesülők érdekeinek védelmében az intézmény Érdekképviseleti Fórumot működtet. A tagokat a felvett gyermekek szülei közül választják meg a jelenlévők szavazás útján.

Szülői jogok és kötelezettségek

A szülő joga, hogy:

- intézményt válasszon gyermeke gondozásához – neveléséhez
- tájékoztatást kapjon a bölcsődei életről, gyermekcsoportokról, nevelési elvekről
- tanácsot, segítséget kérjen és kapjon a kisgyermeknevelőtől
- véleményt nyilvánítson és javaslatot tegyen a bölcsőde működését illetően
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat.

A szülő kötelessége, hogy:

- gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel, intézménnyel együttműködjön
- betartsa az intézmény házirendjét.

Gyermeki jogok

A gyermek joga, hogy

- családi környezetben nevelkedjen
- segítséget kapjon személyiségének kibontakozásához, fejlődését veszélyeztető helyzetek elhárításához, társadalomba való beilleszkedéshez

- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban- nevelésben részesüljön
- emberi méltóságát tiszteletben tartás, bántalmazással, elhanyagolással szemben védelemben részesüljön
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön.

Személyes gondoskodást végzők jogai, kötelezettségei

A bölcsődében dolgozó személyek számára biztosítani kell a megfelelő munkavégzési körülményeket, személyiségi jogaik tiszteletben tartását és munkájuk elismerését. A munkavállaló kötelezettsége, hogy munkáját magas színvonalon végezze, az épületet, tárgyi eszközeit védje.

Szülői érdekképviselői fórum

A szülői érdekképviselői fórum célja a gyermekek jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez való segítségnyújtás. A gyermek szülője, valamint a gyermek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselő és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy érdekképviselői fórumnál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, gyermeki jogok sérelme továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén. Az intézmény vezetője, az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja és 15 napon belül tájékoztatást ad a panasz orvoslásának lehetséges módjáról.

Tájékoztatási kötelezettség

A szülők a beiratkozásról, bölcsődei életéről folyamatos tájékoztatást kapnak a fenntartó Órbottyán Város Önkormányzatának honlapján, a bölcsőde honlapján, az órbottyáni Hírmondó lapjain, valamint a fenntartó és a bölcsőde faliújságján.

A gyermek fejlődéséről, a szakmai munkáról – a napi találkozásokon túl – bölcsődei nyílt napon, szülői értekezleten, szülőcsoportos megbeszélésen, családi fűzetben, fogadóórán kaphatnak bővebb információt.

Bölcsődei élet megszervezésének elvei

Gyermekcsoport szervezése, napirendje

A csoportok létszámát jogszabály határozza meg. A csoportok kialakítása függ a felvett gyermekek életkorától, előnyben kell részesíteni a homogén csoport kialakítását, azonban, ha ez nem lehetséges, akkor a közel azonos korú gyermekek egy kisgyermeknevelőhöz kerülnek.

A napirend a gyermek egy napjának tudatos megszervezése. A rugalmas, folyamatos, jól megszervezett napirend segíti a tájékozódást, biztonságérzetet ad, a harmonikus fejlődés elengedhetetlen eleme. Feladatunk olyan napirend kialakítása, mely az életkori sajátosságokat, egyéni szükségleteket figyelembe véve a gyermekeknek és a vele foglalkozó felnőtteknek is nyugalmat biztosít. Kialakítása változik az évszakok váltakozása és a gyermekek fejlődése során is.

Beszoktatás (Adaptáció)

Szülővel történő fokozatos beszoktatás bevezetése. A beszoktatás időtartama függ a gyermek igényeitől, tartama általában két hét. A szülő jelenléte biztonságot ad a gyermeknek az új környezet megismeréséhez, elfogadásához és fokozatosan tudja fogadni a kisgyermeknevelő közeledését. A gyermek bölcsődei adaptációját befolyásolja a szülő és a kisgyermeknevelő kapcsolata. A bizalmi kapcsolat kialakulásához nélkülözhetetlen a szülővel szembeni elfogadás, a gyermek iránti szeretetteljes odafordulás, biztonságot nyújtó háttér biztosítása.

Saját kisgyermeknevelő

A gyermek életében kiemelten fontos a személyi állandóság, ezt a saját kisgyermeknevelő rendszer biztosítja az intézményben. Csoportlétszámtól függően 5-7 kisgyermek tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. Saját kisgyermeknevelő az, aki figyelemmel kíséri a gyermek fejlődését és dokumentálja a változásokat. A saját kisgyermeknevelő a kicsi első bölcsődei napjától óvodába kerüléséig marad a saját gondozója, nevelője. A rendszer lehetőséget nyújt a személyesebb, szorosabb kapcsolat kialakítására, egyéni igények, szokások megismerésére, a bölcsődei élet során adódó nehézségek átsegítésére.

Kapcsolattartás a szülőkkel

A gyermek bölcsődébe kerülése nem csak a gyermek számára, hanem a szülő számára is kihívás. Az intézmény és a kisgyermeknevelő feladata átsegíteni a családot ezen a nehézségekkel teli időszakon. Ehhez nélkülözhetetlen, hogy elnyerjük a szülők bizalmát és együttműködő partneri viszonyt alakítsunk ki.

A kapcsolattartásnak több formája van:

- Első találkozás
- Gyermekfelvétel
- Első szülői értekezlet
- Bölcsődekóstolgotó
- Szülőcsoportos beszélgetések
- Családlátogatás

- Fogadó óra
- Napi kapcsolat
- Családi füzet

Ezen lehetőségek mind segítik a bölcsőde, a szakmai munka közelebbi megismerését, a szülők betekintést nyernek a bölcsődei életbe, csoportokba. Segítséget nyújtunk a szülőknek abban, hogy számukra a gyermekük nevelése örömet okozzon, a gyermekeknek pedig, hogy boldog gyermekként éljenek.

Bölcsődei nevelés - gondozás főbb helyzetei

Gondozás, önállóságra nevelés

Az első három évben a nevelés – gondozás szoros összefüggésben áll.

Gondozás során ismerkedik önmagával, kialakulnak szokásai, fejlődik önállósága. Fontos, hogy segítsük őt az önállóság kialakításában, figyeljük, támogassuk kezdeményezéseit, dicsérjük és működünk együtt vele. A nevelés – gondozás akkor lesz eredményes, ha a kisgyermeknevelő megtalálja az összhangot a gyermekkel.

– Kulturhigiénés szokások kialakítása

A szokáskialakítás és a higiénés nevelés szorosan összefüggenek egymással. A bizalmi kapcsolat a gyermek és a kisgyermeknevelő között segíti a helyes szokások kialakulását. Fontos ezért, hogy a kisgyermeknevelő megfelelő példát mutasson, vegye figyelembe a gyermek egyéni fejlődési ütemét, adjon lehetőséget a gyakorlásra, támogassa a gyermek törekvéseit.

– Szobatisztaság

A szobatisztaság egy érési folyamat következtében alakul ki, melynek feltétele, hogy a gyermek megérjen erre testileg, értelmileg és érzelmileg. Kialakulásában a gyermekek között eltérések tapasztalhatóak. Érzelmi biztonságot nyújtó légkör, a támogató, dicsérő hozzáállás, a megfelelő ruházat segíti ezt a folyamatot.

Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége a játék. A játék a tanulás fő színtere, különböző formáiban ismerkedik tárgyakkal, a világgal, emberi kapcsolatokkal, ezáltal fejleszti képességeit, kreativitását. A szabad játéktevékenység során gyarapodik ismerete, fejlődésnek indul a gondolkodása, beszéde. Fontos, hogy olyan megfelelő játékeszközöket biztosítsunk,

mely során a gyermek kiélheti mozgásigényét, megbirkózhat vágyaival, félelmeivel. A kisgyermeknevelő feladata a segítségnyújtás, játékkezdemenyezés, ötletadás.

Alkotói tevékenység

A bölcsődében különféle alkotói tevékenységek is segítik a tanulást. Az öröm forrása maga az alkotás élménye, a kisgyermeknevelő kezdeményezésével, alkotókedv ébren tartásával segíti a tevékenységek iránti érdeklődést. A gyermekek alkotásai a csoportszoba díszítő elemeivé is válhatnak.

Mozgás

A mozgás a megfelelő fejlődés létszüksége. Minden gyermeknél eltérő a fejlettségi szint és a mozgásigény. Ezért fontos figyelembe venni a gyermek fejlődési ütemét, aktivitását. Mozgásfejlődésük elősegítéséhez szükséges a megfelelő mozgástér és fejlesztő eszközök, játékok biztosítása.

Ének, zene, mese, vers

Az éneklés, mondókázás, képeskönyv mind hatást gyakorolnak a gyermekek érzelmi és értelmi fejlődésére. Gazdagodik szókincsük, képzeletük, képi világuk, a személyes mondókázás élményt és érzelmi biztonságot nyújt kicsik és nagyok számára. A nap bármely szakaszában kezdeményezhetünk éneklést, mesélést, gazdagítva ezzel a mindennapokat.

Szocializáció

A gyermekek a gondozás során tapasztalják az egyéni bánásmódot, ami a szociális biztonságuknak az alapja. Biztonságos, szeretetteljes környezetben mernek játszani, próbálkozni, társaik felé nyitni. A gyermekek között a kapcsolat a játékokon keresztül alakul ki, ami akár konfliktus kialakulására is okot adhat. Fontos, hogy az egymás iránti toleranciát, empátiát, együttélési szabályokat erősítsük a kicsikben. A jó példa mutatásával a pozitív cselekedetek kiemelésével, fokozott odafigyeléssel segítjük a gyermek szocializációját.

Kommunikáció

A beszéd az emberi kommunikáció legjellegzetesebb formája. A beszédtanulás zavartalan menetének feltétele a hallás, beszédszervek épsége, a környezettel való kapcsolat. A gyermekek beszédfejlődésének elengedhetetlen feltétele, hogy a vele kapcsolatban álló felnőttek, a kisgyermeknevelők, tisztán, érthetően, helyesen ejtsék a szavakat és egyéni fejlettségi szintjüket figyelembe véve kommunikáljanak velük, ösztönözzék, dicsérik őket.

Levegőztetés

Az egészséges életmód lételeme a szabadban való mozgás, játék. A megfelelő területű játszóudvar és a több funkciós játékok biztosítanak ehhez lehetőséget.

Alvás

Az egészséges fejlődéshez az idegrendszernek szüksége van a mély, nyugodt alvásra. Elengedhetetlen ehhez a nyugodt, csendes környezet és ágy megléte. A gyermekek számára az otthonról hozott „alvókák” segítik a nyugodt alvást.

Bölcsődei dokumentáció

A gyermekek fejlődését a bölcsődei életük során végig figyelemmel kíséri a kisgyermeknevelő, amit dokumentálnia is kell.

A kisgyermeknevelő által vezetett dokumentáció:

- Csoportnapló
- Családi füzet
- Fejlődési napló (Bölcsődei egészségügyi törzslap, családlátogatás, beszoktatás, fejlődés dokumentálása)

Az intézményvezetőnek vannak intézményre és gyermekekre vonatkozó adminisztrációs kötelezettségei.

Az intézményre vonatkozó dokumentáció:

- Napi jelenléti ív
- Távolmaradók jelentése
- Délutáni pótlékjelentés
- Szabadság nyilvántartása
- Munkaköri leírások/ Kinevezési dokumentumok
- Továbbképzési nyilvántartás
- Munkaterv
- Egészségügyi nyilvántartás
- Munka- és tűzvédelmi dokumentáció

A gyermekekre vonatkozó dokumentáció:

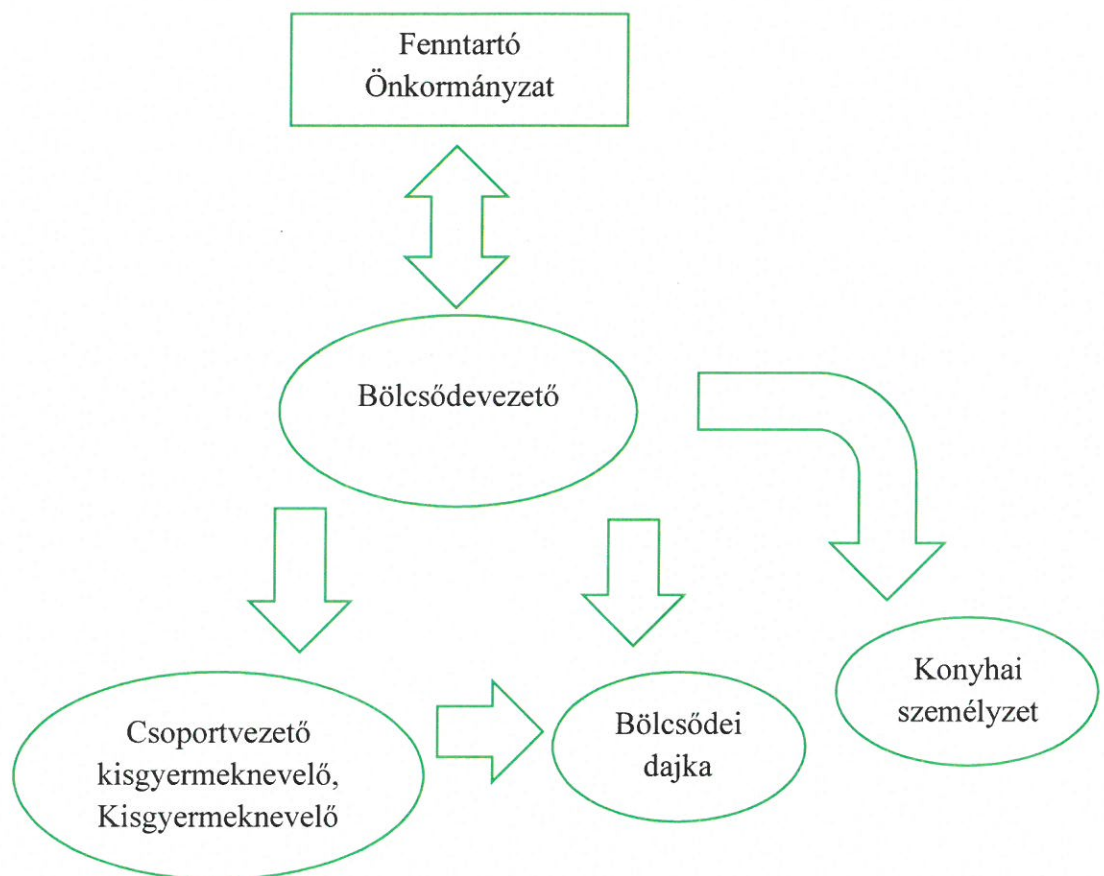
- Bölcsődébe jelentkező gyermekek dokumentációja

- Felvételi dokumentáció (Felvételi napló)
- Megállapodási szerződés szülővel
- Szülői nyilatkozatok
- Napi jelenléti ív
- Étkezési nyilvántartás (Étkezési díjkezdvezmények nyilvántartása)

Minden bölcsőde elengedhetetlen dokumentumai közé tartozik az intézmény szakmai programja, a működési engedélye, az alapító okirata, valamint az ÁNTSZ engedély.

Kapcsolati rendszerek

Belső kapcsolat

A bölcsődevezető rendszeresen ellenőrzi az intézményben folyó magas színvonalú gyermekellátást, továbbá a bölcsőde eredményes működéséhez szükséges munkavégzést is. Az ellenőrzés tapasztalatainak átbeszélése, kiértékelése esetmegbeszélés formájában történik.

Külső kapcsolati rendszer

A bölcsőde szoros kapcsolatban áll mindazokkal az intézményekkel, szervezetekkel, melyek az eredményesebb működést elősegíthetik:

- Szakmai felügyeleti szerv
- Bölcsődék
- Óvodák
- Gyermekorvos
- Védőnő
- Gyermekvédelmi intézmények
- Családsegítő szolgálat
- GAMESZ

2021. szeptember 29.

Mellékletek

1. sz. melléklet: Szervezeti és Működési Szabályzat (SZMSZ)

SZMSZ 1. számú melléklete: Házi rend

SZMSZ 2. számú melléklete: Napirend

SZMSZ 3. számú melléklete: Munkaköri leírások

2. sz. melléklet: Megállapodás gyermekek napközbeni ellátására

Oláh Barbara

Oláh Barbara

Bölcsődevezető

Szabó István Ferenc

Órbottyán Város Önkormányzata

képviselésében

Szabó István Ferenc

polgármester

